

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยางพาราถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยมานานแล้ว และนับวันจะมีความสำคัญมากขึ้น นอกจากนั้นการปลูกยางพาราเป็นอาชีพที่ผูกพันกับประชากรมากกว่าร้อยละ 10 ของประเทศ โดยเฉพาะภาคใต้ ประชากรร้อยละ 80 อาศัยยางพาราเลี้ยงชีพ นับจากปี 2534 เป็นต้นมา ประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางและส่งออกยางมากที่สุดในโลก ยางพาราที่ผลิตส่วนใหญ่ ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศร้อยละ 92 และใช้ภายในประเทศเพียง ร้อยละ 8 เท่านั้น (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2555, เว็บไซต์)

ในส่วนของการทำสวนยางพาราของชาวบ้าน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการทำให้แบบมรดกตกทอดมาประมาณ 50 ปี ปัจจุบันเป็นสวนยางแปลงเล็ก ๆ 5-20 ไร่ เกษตรกรชาวสวนยาง ไม่มีอำนาจต่อรองและถูกเอาเปรียบในทุกๆ ด้าน ในท่ามกลางวิกฤตการณ์และปัญหาเกษตรกรชาวสวนยางพาราหลายพื้นที่ ได้ร่วมมือกันศึกษาแนวทางแก้ไขอย่างเต็มความสามารถ ด้วยการทดลองทำในหลายๆวิธี เช่น การรวมกลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางแผ่นและขายยางตามที่เจ้าหน้าที่พนักงานการเกษตรแนะนำ ในขณะที่กลุ่มยางพารามีแนวโน้มของการตั้งกลุ่มที่เป็นไปได้มากกว่าเพราะยางพารามีความต่อเนื่องในเรื่องของธุรกิจและรายได้ การพัฒนาสถาบันหรือกลุ่มของเกษตรกรต้องเน้นที่กลุ่มขนาดเล็กในระดับหมู่บ้านหรือตำบล เป็นรากฐานพัฒนาขึ้นมาในระดับที่สูงขึ้น โดยการเชื่อมโยงแบบค่อยเป็นค่อยไป มีหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนเป็นผู้ประสานงานมีบทบาทเป็นที่ปรึกษา ช่วยในการสร้างระบบและการวางแผนกลุ่ม

ในการประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยาง การผลิตยางแผ่นดิบ และการขายยางแผ่นของชาวสวนยางส่วนใหญ่จะผลิตยางที่ไม่มีคุณภาพ เช่น มีความชื้นมาก หรือสิ่งสกปรกเจือปน เป็นต้น การขายยางแผ่นส่วนใหญ่ก็ขายในรูปยางแผ่นดิบให้โรงงานยางแผ่น หรือพ่อค้าคนกลางในเมือง ซึ่งก็อาจจะถูกเอาเปรียบได้ เช่น ถูกพ่อค้าประเมินราคาซื้อก่อนต่ำกว่าราคาที่เป็นจริง หรือถูกโกงน้ำหนัก เป็นต้น เพราะคุณภาพยางที่ได้ไม่ดี ทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบคู่แข่ง อย่างเช่นประเทศมาเลเซีย และตลาดรับซื้อยางพาราที่ค่อนข้างจำกัดลงด้วย จากปัญหาดังกล่าว หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน โดยเฉพาะกรมส่งเสริมการเกษตรได้สนับสนุนและส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางพารา โดยเฉพาะสวนยางขนาดเล็กรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มปรับปรุงสวนยางและยางแผ่น

ดิบที่มีคุณภาพที่ดี ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการโรงน้ำยางรับซื้อน้ำยางพารา และผลิตยางแผ่นดิบให้เป็นยางแผ่นมีคุณภาพที่ดี ซึ่งจะทำให้ผู้ซื้อให้ราคาสูง นอกจากนี้สมาชิกองค์การสวนยาง จะนำยางแผ่นดิบมารวบรวมกันเป็นผลให้การขายยางพาราในแต่ละครั้งได้ปริมาณมากๆ จะช่วยให้ผู้ซื้อและผู้ขายประหยัดเวลาค่าใช้จ่ายลงได้ และผู้ซื้อก็สามารถที่จะให้ราคาที่สูงกว่าปกติต่อผู้ขาย แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ขาดความชำนาญในการประกอบธุรกิจการค้า ขาดเงินทุน ขาดที่ดิน ขาดแรงงานที่มีคุณภาพ และแหล่งความรู้ทางวิชาการแผนใหม่ รวมทั้งการจัดการจึงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงต้องให้ความรู้กับเกษตรกรผู้ประกอบการรับซื้อน้ำยางและทำยางแผ่น (องค์การสวนยางอำเภอฉวาง, 2556, เว็บไซต์)

การประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่น จะทำให้มีการพัฒนาคุณภาพยางแผ่นให้มาตรฐานที่ดีขึ้น มีปริมาณมาก และการพัฒนาคนงาน การบริหารการจัดการกิจการให้เป็นระบบแบบแผน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะผลิตหรือแปรรูปให้น้ำยางพาราให้มีคุณภาพมากขึ้น ทำให้ชาวสวนยางมีอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้ในอนาคตกมากยิ่งขึ้น

ด้วยพื้นที่ในท้องถิ่น ตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสวนยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดในท้องถิ่นนั้น และมีผู้ประกอบการทำธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและทำยางแผ่น รายใหม่เล็กๆ ที่รับซื้อเฉพาะน้ำยางพารา ไปจนถึงผู้ประกอบการรายใหญ่เป็นทั้งผู้รับซื้อน้ำยางพาราและทำยางแผ่นอบแห้ง เพื่อส่งจำหน่ายตลาดกลางยางพาราเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ และพัฒนาคุณภาพน้ำยางพาราที่ได้จากท้องถิ่น ให้มีมาตรฐาน เมื่อนำน้ำยางพารา มาผลิตเป็นยางแผ่นรมควัน หรือยางอบแห้งแล้ว ซึ่งสามารถนำไปขายให้ได้ราคาดีขึ้น โดยการนำความรู้ด้านการผลิต การใช้แรงงาน การแปรรูป การขนส่ง การจัดจำหน่าย และการจัดการธุรกิจ ซึ่งคาดว่าผลการศึกษาที่ได้จะแนวทางในการพัฒนากระบวนการผลิตยางพาราที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพชาวสวนยางให้มีความรู้ด้านการดำเนินธุรกิจรับซื้อน้ำยางและทำยางแผ่น ด้านการดำเนินธุรกิจ ด้านการขายและการตลาด และด้านการจัดการของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้มีการวางระบบการทำงานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ และลักษณะการค้าดำเนินธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่นของผู้ประกอบการในตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่นของผู้ประกอบการในตำบลละอายอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่นของผู้ประกอบการ ในตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจรับซื้อน้ำยางพารา และกระบวนการทำยางพาราแผ่นอบแห้ง จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้เป็นแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

สมมุติฐานการวิจัย

ผู้ประกอบการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่น ในตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจการรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่นของผู้ประกอบการ ในตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการรับซื้อน้ำยางพาราและทำยางแผ่น ในตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane, 1985, p.98) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดตัวแปรที่จะศึกษา ดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพรอง รูปแบบการออม สถานภาพในกลุ่ม และแหล่งในการรับข้อมูลข่าวสาร

2.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่น ของผู้ประกอบการ ในตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1.3 ลักษณะการดำเนินธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่น ประกอบด้วย การผลิตแผ่นยาง การใช้แรงงาน การแปรรูปผลผลิต การขนส่ง การจัดจำหน่าย และการจัดการธุรกิจ

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางและการทำยางแผ่นของผู้ประกอบการ ในตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ด้านการดำเนินธุรกิจ ด้านการขายและการตลาด และด้านการจัดการของสมาชิกในกลุ่ม

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่น ที่อยู่ในเขตพื้นที่ ทั้งหมด 17 หมู่บ้าน ในตำบลละอาย อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการรับซื้อน้ำยางพาราและทำยางแผ่น ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึง กรกฎาคม พ.ศ. 2557

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ และลักษณะการดำเนินธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่นของผู้ประกอบการ ในตำบลละอาย อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่นของผู้ประกอบการ ในตำบลละอาย อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ผลจากการวิจัยที่ได้สามารถนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการวางแผนการผลิตของสมาชิกกลุ่มรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่น พัฒนาคุณภาพยางแผ่นที่ได้ให้มีมาตรฐาน และตอบสนองความต้องการของตลาด และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการประกอบธุรกิจให้ได้กำไรสร้างรายได้ให้ดียิ่งขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราจากชาวสวนยางมาแปรรูปเป็นยางแผ่น

สหกรณ์ชาวสวนยาง หมายถึง การรวมกลุ่มของชาวสวนยางพาราเพื่อรับซื้อน้ำยางพารา มาทำแผ่นยางรมควัน โดยเป็นการรวมตัวของชาวสวนยาง คือ การสมัครเป็นสมาชิกสร้างเป็นโรงงานยางและมีทางราชการมาสนับสนุนเป็นหุ้นส่วนด้วย มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารดูแล ด้านการจัดการผลิต แรงงาน อุปกรณ์ ทุน เครื่องจักร การตลาด การจัดจำหน่าย การขนส่ง ในตำบลละอาย อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กองทุน หมายถึง กองทุนยางพารา ทำหน้าที่รับซื้อผลผลิตยางแผ่นรมควัน

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพรอง รูปแบบการออม สถานภาพในกลุ่มของสมาชิก และแหล่งการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ความคิดเห็น หมายถึง ผู้ประกอบการแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่น ในตำบลละอาย อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลักษณะการดำเนินธุรกิจ หมายถึง รูปแบบลักษณะกิจกรรมในการดำเนินธุรกิจรับซื้อน้ำยางและทำยางแผ่นของผู้ประกอบการ ใน ตำบลละอาย อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย การผลิตแผ่นยาง การใช้แรงงาน การแปรรูปผลผลิต การขนส่ง การจัดจำหน่าย และการจัดการธุรกิจ

การผลิตแผ่นยาง หมายถึง วิธีการผลิต กระบวนการผลิตน้ำยางจากธรรมชาติ การกรีดยังยางจากต้นยางพารา นำมากรองผสมกับน้ำแล้วเติมกรดฟอร์มิก ผ่านกระบวนการทำเป็นแผ่นยาง นวดยาง การรีดเป็นยางแผ่นดิบแล้วนำมารมควัน คัดคุณภาพแยกเกรด ชั่งน้ำหนัก ก่อนจำหน่าย

การรมควันยางแผ่น หมายถึง การนำยางแผ่นที่ผ่านการรีดออกมาแล้วไปรมควันในโรงรมควัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ยางแผ่นที่รมควันนั้นแห้งสนิท ยางแผ่นที่ผ่านการรมควันแล้วเรียกว่า ยางแผ่นรมควัน

การอบแห้ง หมายถึง การนำยางแผ่นที่ผ่านการรีดออกเรียบร้อยแล้วไปอบแห้งในโรงอบใช้ความร้อน (ไม่มีควันในโรงอบ หรือยางแผ่นไม่สัมผัสกับควัน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ยางแผ่นแห้งสนิทเช่นกัน ยางที่ผ่านความร้อนแล้วนี้ เรียกว่า ยางอบแห้ง ซึ่งจะมีสีสันทนสวยกว่ายางรมควัน

การจ้างงาน หมายถึง การจัดการคนงานที่ผลิตยาง แรงงานที่นำน้ำยางมาผ่านกระบวนการทำแผ่นยาง แล้วนำแผ่นยางมาอบรมควันหรืออบแห้ง โดยการจ้างงานให้ค่าแรง ตามอัตราที่กฎหมายกำหนด

การใช้แรงงาน หมายถึง แรงงานที่ใช้ในการแปรรูปการผลิตยาง การกรีดยางจนถึงการทำยางแผ่น

การแปรรูปผลผลิต หมายถึง กระบวนการแปรรูปน้ำยางไปจนถึงการทำยางอบรมควัน และการอบแห้งผลผลิตยางพาราที่ได้ต่อปี การจัดเก็บผลผลิต การแปรรูปผลผลิตที่จะจำหน่าย และการแปรรูปยางพาราเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ

การขนส่ง หมายถึง ลักษณะการขนส่งผลผลิตน้ำยางดิบและยางแผ่น ไปยังอุปกรณ์รับซื้อน้ำยางและเมื่อผลิตเสร็จแล้ว นำไปขนส่งเพื่อจัดจำหน่ายต่อไป

การจัดจำหน่าย หมายถึง การตกลงราคา วิธีการจัดจำหน่าย และตกลงซื้อขายกับผู้รับซื้อน้ำยางและยางแผ่น

การจัดการธุรกิจ หมายถึง ภาระหนี้สิน การจัดทำบัญชีและการติดตามราคายางพารา

ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบธุรกิจ หมายถึง ลักษณะการค้าเงินธุรกิจ การขายและการตลาด และการจัดการของสมาชิกในกลุ่มสหกรณ์ชาวสวนยางพาราที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจรับซื้อน้ำยางพาราและการทำยางแผ่น

การค้าเงินธุรกิจ หมายถึง ลักษณะการค้าเงินธุรกิจรับซื้อน้ำยางดิบและแปรรูปเป็นยางแผ่นของผู้ประกอบการ

การขายและการตลาด หมายถึง การกำหนด ราคาซื้อและขายน้ำยางดิบและยางแผ่นที่เป็นธรรม การร่วมมือทางการตลาดจากภาคเอกชน การต่อรองราคาขายยางพารา และความพึงพอใจในรายได้

การจัดการของสมาชิกในกลุ่ม หมายถึง สมาชิกในกลุ่มสหกรณ์สวนยางขางพารา การสมัครสมาชิก หลักการและแนวทางการดำเนินการของกลุ่ม การแก้ไขปัญหาของกลุ่มและผลการรวมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ชาวสวนยาง